

Udvalget for Landdistrikter og Øer

THISTED KOMMUNE

24. maj 2024

SagsID.: 00.01.00-G01-14-21
Medarbejder: ckj

Vedrørende mulig udvidelse af Det Nationale Testcenter for Store Vindmøller i Østerild

Som borgmester for Thisted Kommune er det mig magtpåliggende at bede jer rette fokus mod den påtænkte udvidelse af Det Nationale Testcenter for Store Vindmøller i Østerild.

Som det ser ud nu, tegner sig et billede af, at testcenterudvidelsen skal være så billig som muligt og så simpel at få miljøgodkendt som muligt. Hvad der egentlig er den rigtige løsning i forhold til klima, lokal udvikling, udvikling af sektorkoblingsteknologier, udnyttelse af turismepotentiale og etablering af uddannelsesfaciliteter ignoreres fuldstændigt.

Massive konsekvenser

Lad mig indledningsvis slå helt fast, at en gennemførelse af udvidelsesplanerne vil få massive lokale konsekvenser for Thisted Kommune og Østerild. Først og fremmest påvirker det de mennesker, der står overfor en ekspropriation, Frøstrup-lejren vil blive mærket af udvidelsen, og store dele af et Natura 2000 habitatområde vil blive påvirket.

Sagen omfatter ikke bare et meget stort område og mange borgere samt sårbare og beskyttede naturområder. Sagen omhandler også anlæg af tekniske installationer af dimensioner, som aldrig har været tiltænkt en placering på land. Der er tale om et decideret nybrud i installationernes omfang og påvirkningen på omgivelserne.

Installationerne skal ovenikøbet placeres i en kommune, som desværre ikke kommer til at mærke nogen gevinster ved projektet. Vi har ikke del i de mange vindmøllejobs og den massive omsætning, som andre dele af Danmark nyder godt af, men vi og vores borgere kommer til gengæld til at betale den fulde omkostning ved projektet.

Thisted Kommune vil den grønne omstilling.

I Thisted Kommune har vi gennem årtier været på forkant af den grønne omstilling. Vi har faktisk, ad frivillighedens vej, været i fuld gang med denne omstilling længe inden begrebet overhovedet opstod. Det betyder, at vi i dag, langt henad vejen, er selvforsynende med vedvarende energi. Løsningerne har gennem årene været fundet lokalt – væsentligst i form af vindmøller, men også gennem for eksempel solenergi, geotermi, bølgekraft m.m. Som en del af bestræbelserne på konstant at være med helt fremme, har vi også med åbent sind bidraget til udvikling af vedvarende energiløsninger, væsentligst via netop Det Nationale Testcenter for Store Vindmøller i Østerild i dets eksisterende form og via Danish Wave Energy Center (DanWEC), som er vores eget initiativ.

Vores kraftvarmværk har gennemført landets første pilotprojekt på CO2 fangst fra kraftvarme og vi har taget initiativ til og gennemført feasibility studies på CO2 fangst, transport og lagring.

Set med vores øjne er det således absolut ikke viljen til og åbenheden overfor nye energiløsninger, der har manglet, tværtimod; men vi passerer nu en grænse for denne velvilje, når vi, som planerne tilsiger, skal påtvinges et testcenter, version 2.0. Når vi også samtidig kan konstatere, at der planlægges med et testcenter der er billigst mulig for vindmøllebranchen og uden hensyn til lokalområdet.

Vores stærke forundring over, på denne måde, at skulle påtvinges et massivt industrielt anlæg styrkes betragteligt, når vi samtidig bliver nægtet den ene oplagte udviklingsmulighed efter den anden, som vi gennem årene ellers selv har efterspurgt:

- Nej, vi kan ikke komme i betragtning til en vindmøllepark ud for Hanstholm, som ellers kunne bidrage stort til udvikling af såvel Hanstholm Havn som lokalområdet – åben dør-ordningen smækkede i for næsen af os.
- Nej, vi har heller ikke kunnet arbejde med udviklingen af statsligt udpegede energiparker på land.
- Nej, Thisted Kommune er ikke en del af Energinets planer om national brintinfrastruktur.
- Nej, kraftvarmeværker af den størrelse, som findes i Thy, må ikke deltage i første runde af de statslige CCS-udbud.
- Nej, Hanstholm Formationen kan ikke bruges til CO2 lagring alligevel, selvom den var GEUSs oprindelige førsteprioritet.
- Og nej, de andre potentielle CO2 lagringsområder i nærheden af Thy kunne desværre heller ikke udbygdes i første omgang – det skulle være lagre tættere på de store byer.

Forundringen stiger i takt med, at vi nu kan ende med sagtens at kunne bruges som stedet, hvor man hælder en gigantisk testplads for verdens allerstørste havvindmøller af – når nu andre ikke vil acceptere den. Det er vanskeligt at se som andet end udnyttelse af den lokalbefolkning som rent faktisk, med få undtagelser, tog godt imod testcenterets version 1.0; men oplevelsen i lokalområdet er, at man nu bliver straffet for at have været imødekommende i første omgang.

Markant merværdi til lokalområdet – noget for noget

Skulle det komme så vidt, at man fra statslig side blot trumfer sit projekt igennem, har vi overfor Planstyrelsen gjort det helt klart, at de i landdistriktssammenhæng helt uhorste projektdimensioner MÅ OG SKAL komme vores lokalområde til gode på meget mærkbar og positiv vis. Hvis projektet ender med at blive en realitet, SKAL vores område tilgodeses med betragtelige udviklingsinvesteringer – det er et krav og en forventning fra Thisted Kommunalbestyrelse.

Vores hovedoverskrifter til Planstyrelsen er, at:

- **Den enkelte borgers rettigheder og muligheder skal sikres bedst muligt**
Det drejer sig om alt fra rettigheder ift. ekspropriation og kompensation til sikring af erstatningsskov og overskudsvarme til lokalområdet.

- **Hanstholm Havn skal udvikles behørigt til formålet**
Det drejer sig væsentligst om tilstrækkelig kapacitet og indsejlingsforhold til forstærkning af kaj anlæg, uddybning af havnebassin, kajlængde og near shore-aktiviteter, test af PtX samt forstærkning af energiinfrastruktur.
- **Der skal etableres et oplevelses- og formidlings-site af international klasse ved Østerild, der vil kunne understøtte det danske og det lokale turisme- og oplevelsesprodukt**
Det drejer sig i den grad om at tilføre ikke mindst de berørte lokalsamfund og borgere en markant værdiforøgelse, som kan bidrage til realisering af deres ønsker til en ny udvikling i området – og det må komme til udtryk via etablering af et oplevelsestårn i nacelle-højde (150 meter), kombineret med udvidede faciliteter for avanceret vidensformidling, uddannelses- og conferenceaktiviteter.
- **Der skal etableres et sektorkoblingscenter med fuld udnyttelse af ressourcestrømme**
Den brintproduktion, som skal finde sted i testcentret vil medføre produktion af store mængder brint, varme og ilt. Det er afgørende at disse værdifulde ressourcer udnyttes i lokalområdet, f.eks. via en rørføring til en planlagt energizone i Nors. En udnyttelse til forskning, demonstration eller i kommercielle anlæg vil medføre, at der skabes værdi i området i form af jobs og uddannelsesmuligheder etc. samt have en positiv klimaeffekt.

Den overskydende energi skal brændes af

Thisted Kommune har overfor planstyrelsen, Green Power Denmark og DTU søgt dialogen om de tiltag, der kunne være med til at give værdi tilbage til området, men vi er blevet holdt hen med snak og må konkludere, at INGEN af vores forslag indtil nu er blevet taget alvorligt. F.eks. kan vi nu erfare, at Styrelsen og branchen planlægger at få miljøgodkendt muligheden for at smide energien væk. Brinten skal kunne brændes af, og varmen og ilten skal ud til gråspurvenerne. Dette er ganske enkelt utilstedeligt og respektløst overfor både lokalområdet og klimaet. Ej heller har vi set nogen som helst initiativer, der kan imødekomme andre af vores ønsker.

Vores håb

Det er vores klare håb, at I som ordførere på området vedrørende landdistrikter og øer vil gøre alt, hvad I kan for at ovenstående kritikpunkter og lokale forventninger skubbes ind i Planstyrelsen og det øvrige forhandlings-setup.

Udover denne skrivelse til jer, planlægger vi et foretræde for netop Udvalget for Landdistrikter og Øer.

Vi står til rådighed for uddybende spørgsmål, og håber på jeres meget aktive deltagelse i at finde en acceptabel løsning.

Er projektet SÅ vigtigt for Danmark, som de afgørende konklusioner indikerer, er det bydende nødvendigt, at Thy ikke blot betaler regningen, men også opnår en anselig værdi af projektet!

Med venlig hilsen

Niels Jørgen Pedersen (V)
Borgmester i Thisted Kommune